

Procedūru standarti

Mērķauditorija: māšas, 30

Programmas īstenošanas ilgums: 7 dienas (30 stundas)

Programmas mērķis:

1. Pilnveidot zināšanas pacientu novērošanā, novērtēšanā un aprūpē, akcentējot mūsdienu aktualitātes un novitātes mūžizglītības aspektā, kā arī sekmēt mūsdienīgu zināšanu kompetentu izmantošanu profesionālajā darbībā.
2. Sniegt zināšanas un pilnveidot prasmes procedūru izpildē, izvērtēt pacienta veselības stāvokli pirms un pēc procedūras.

Programmas temati:

1. Vides tīrība:
 - infekciju kontrole,
 - dezinfekcija,
 - sterilizācija,
 - piesardzības pasākumi veicot pacientu aprūpi,
 - palīgierīču lietošana pacientiem ar kustību, redzes, dzirdes traucējumiem.
2. Procedūras, kas saistītas ar ķermeņa ārējā apvalka (ādas, matu, nagu) aprūpi:
 - objektīvie un subjektīvie novērojumi,
 - izgulējumi,
 - mutes dobuma kopšana,
 - pilnā, daļējā vannašana,
 - starpenes kopšana,
 - pēdu nagu kopšana,
 - Pacienta personīgā higiēna.
3. Vitālie rādītāji. Pulss:
 - to raksturojošie jēdzieni (pulss, asinsspiediens, elpošana, ķermeņa temperatūra),
 - vitālo rādītāju nozīme pacienta veselības stāvokļa izvērtēšanā,
 - sirds-asinsvadu sistēmas subjektīvā un objektīvā izmeklēšana,
 - pulsa palpācija un palpācijas tehnika,
 - pulsa īpašības,
 - Pulsu ietekmējošie faktori un īpatnības vecuma grupās.
4. Elpošanas raksturojums.:
 - elpošanas sistēmas subjektīva un objektīva izmeklēšana,
 - elpošanas frekvences noteikšanas tehnika,
 - elpošanu raksturojošie parametri,
 - elpošanas aritmiskie veidi, to rašanās iemesli,
 - elpošanas frekvenci ietekmējošie faktori,
 - elpošanas frekvences īpatnības dažādās vecuma grupās.
5. Asinsspiediens:
 - arteriālā spiediena noteikšanas instrumentārijs (Riva-roči aparāts, tonometrs),
 - arteriālā asinsspiediena noteikšanas tehnika,
 - arteriālā asinsspiediena normas rādītāji,
 - arteriālo asinsspiedienu ietekmējošie faktori.

6. Ķermeņa temperatūras noteikšana:
 - ķermeņa temperatūras regulācijas mehānisms,
 - ķermeņa temperatūras noteikšanas veidi,
 - termometru veidi (dzīvsudraba, elektroniskais, rektālais),
 - termometru pēc lietošanas apstrāde un drošības pasākumi,
 - temperatūras lapa, tās noformēšana,
 - drudzis, drudža pakāpes īpatnības.

7. Maņu orgānu aprūpe:
 - acu skalošana, medikamentu ievadīšana,
 - ausu skalošana, medikamentu ievadīšana,
 - deguna kopšana un medikamentu ievadīšana degunā.

8. Elpošanas un sirds asinsvadu sistēma:
 - elpošanas biežums,
 - patoloģiskie elpošanas tipi,
 - oksigenoterapija,
 - barokamera,
 - traheostomas kopšana,
 - inhalācijas,
 - skābekļa pievadīšana un darba drošība strādājot ar skābekli,
 - procedūras, kas saistītas ar sirds asinsvadu sistēmu,
 - elastīgo zeķu lietošana.

9. Gremošanas sistēma:
 - nazogastrālās zondes ievadīšana,
 - barošana caur nazogastrālo zondi,
 - kuņģa satura atsūkšana un skalošana caur nazogastrālo zondi,
 - tīrošā klizma,
 - hipertonskā klizma,
 - eļļas retences klizma,
 - ārstnieciskā klizma,
 - rektālā ārstēšana.

10. Urogenitālā sistēma:
 - sievietes un vīrieša urīnpūšļa kateterizācija,
 - ilgkatetra ievadīšana, aprūpe, izņemšana.

11. Medikamentu ievadīšana:
 - intrakutānā injekcija,
 - subkutānā injekcija,
 - intramuskulārās injekcijas,
 - zig- zag veida injekcijas,
 - intravenozā injekcija,
 - intravenozie infūzās infūzijas veikšana, tās sagatavošana un medikamentu pievadīšana intravenozajam šķīdumam.

12. Mazā ķirurģija:
 - ķirurģiskā aseptika un antiseptika,
 - pacienta pirms un pēc operāciju sagatavošana,
 - sterila galdiņa uzklāšana:
 - primārai brūces apdarei,

- lumbālpunkcijai,
- pleiras punkcijai,
- traheostomai,
- ascīta punkcijai,
- duglasa dobuma punkcijai,
- vēnu sekcijai, venozā katetra ievadīšana, lietošanas principi, kopšana.

13. Desmurģija:

- pārsēju klasifikācija,
- galvas un kakla pārsēji,
- kakla pārsēji,
- krūšu kurvja un vēdera pārsēji,
- ekstremitāšu pārsēji,
- imobilizācija,
- ģipša pārsēju uzlikšana,
- ekstenzijas.

Fizioprocēdūras:

- siltuma aplikāciju pielietošana, veidi,
- aukstuma aplikāciju lietošana, veidi.

14. Laboratoriskie izmeklējumi:

- asins laboratoriskie izmeklējumi (klīniskā analīze, bioķīmiskā asins analīze, tece, rece, seroloģiskā asins analīze),
- urīna laboratoriskās izmeklēšanas metodes (klīniskā urīna analīze, Ničipurenko, Amburžē, raudze, zīmņicka raudze, cukura līmeņa noteikšana, bakterioloģiskā urīna analīze, ekspresdiagnostika),
- fēču izmeklēšanas metodes (koprogramma, uz helmintu oļiņām, proves uz slēptajām asinīm, bakterioloģiskā izmeklēšana),
- krēpu izmeklēšana (makroskopiskā, mikroskopiskā, MT, atipisko šūnu noteikšana, bakterioloģiskā izmeklēšana),
- Punktāta izmeklēšana.

Mācību metodes: Lekcija, demonstrējumi, grupu darbs, individuālais darbs, praktiskās nodarbības.

Literatūras avoti:

1. Šarlote R. Kraca, Slimnieku kopšanas un aprūpes process, R.: Pētergailis, 1995,
2. Patricia G.Beare, Gerontological Nursing, 1995,
3. Liepiņa S. Gerontoloģijas psiholoģiskie aspekti, R.: RAKA, 1998,
4. Šiliņa M. Ievads aprūpē.- R.: Latvijā pēc diploma apmācības specializācijas un kvalifikācijas celšanas institūts, 1998,
5. Standarti procedūru tehnikā.- R.: MPIC, 1997,
6. Medicīniskās aprūpes rokasgrāmata, "Jumava", Rīga, 2001.